

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 23.9.2010
COM(2010) 450 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**Девето съобщение за прилагането на членове 4 и 5 от Директива 89/552/ЕИО,
изменена с Директива 97/36/ЕО и Директива 2007/65/ЕО, за периода 2007—2008
година**

(Насърчаване на европейски и независими аудиовизуални произведения)

SEC(2010) 995

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Девето съобщение за прилагането на членове 4 и 5 от Директива 89/552/ЕИО,
изменена с Директива 97/36/ЕО и Директива 2007/65/ЕО, за периода 2007—2008
година

(Насърчаване на европейски и независими аудиовизуални произведения)

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящото съобщение е изготвено съгласно член 4, параграф 3 от Директива 89/552/ЕИО на Съвета от 3 октомври 1989 г. относно координирането на някои разпоредби, формулирани в действащи закони, подзаконови и административни актове на държавите-членки, отнасящи се до упражняване на телевизионна дейност¹ (Директива „Телевизия без граници“), изменена с Директива 97/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 1997 г.² и с Директива 2007/65/ЕО на Европейския съвет и на Съвета от 11 декември 2007 г. („Аудиовизуални медийни услуги“)³, (наричана по-нататък „директивата“)⁴. Чрез настоящото съобщение Комисията докладва за прилагането на членове 4 и 5 през периода 2007—2008 г. за девети път след приемането на директивата. Съобщението се основава на статистическите изложения на държавите-членки относно постигането на посочения в тези членове дял от всяка телевизионна програма под тяхната юрисдикция и представя становището на Комисията относно прилагането на тези разпоредби, включително основните заключения, които могат да се направят от докладите на държавите-членки.

С това отчитане на всеки две години се преследват две цели. На първо място, в съответствие с член 4, параграф 3 от директивата съобщението представя статистическите изложения на държавите-членки на вниманието на другите държави-членки, Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите. Втората цел е да се провери правилното прилагане на приетите от държавите-членки мерки за насърчаване на европейските произведения и независими продукции.

С оглед на това отчитане Комисията предостави на всички държави-членки предварително изготвен списък с канали от базата данни MAVISE⁵ на Европейската аудиовизуална обсерватория. Целта бе да се използва единна база, за да се повиши съгласуваността и сравнимостта на статистическите данни, предоставени от държавите-

---

¹ ОВ L 298, 17.10.1989 г.

² ОВ L 202, 30.7.1997 г.

³ ОВ L 332, 18.12.2007 г.

⁴ Тези три директиви бяха кодифицирани като Директива 2010/13/ЕС след изтичане на периода на транспониране на Директива 2007/65/ЕО. При кодифицирането бе извършено преномериране на членовете. Новите членове 16 и 17 заменят предишните членове 4 и 5, чиято същност обаче остава непроменена.

⁵ <http://mavise.obs.coe.int/>.

членки. В съответствие с разпоредбите на директивата от списъка бяха извадени местните канали, тъй като те са изключени от обхвата на членове 4 и 5 (съгласно член 9), каналите, които не излъчват на език на ЕС (съображение 29 от Директива 97/36/ЕО) и каналите, които излъчват изключително за приемане извън ЕС и не се приемат на неговата територия (член 2, параграф 6). Както при предишния доклад се наложи всички канали, попадащи под юрисдикцията на дадена държава-членка, да бъдат разгледани независимо от техния дял от зрителската аудитория. Допълнителна информация може да се намери в съпътстващите документи, включени в работния документ на службите на Комисията, придружаващ настоящото съобщение.

България и Румъния, които се присъединиха към ЕС на 1 януари 2007 г. и доброволно предоставиха статистически данни за периода 2005—2006 г., изпълниха за първи път задължението си да докладват относно прилагането на членове 4 и 5 в периода 2007—2008 г. Поради това настоящото съобщение съдържа за първи път задължителните доклади за всички 27 държави-членки на ЕС.

2. СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛЕНОВЕ 4 И 5

2.1. Общи бележки

2.1.1. Членове 4 и 5 в контекста на европейския аудиовизуален пейзаж

По време на разглеждания период европейският аудиовизуален пейзаж продължи да следва възходящата тенденция, отбелязана през периода 2005—2006 г. Всяка година броят на телевизионните оператори и канали нараства, най-вече в резултат на преминаването към цифрови технологии, благоприятстващи появата на нови платформи, и множество специализирани канали, запълващи определена ниша. Това явление доведе до все по-силно разпокъсване на дела от зрителската аудитория, което бе отбелязано и в Осмото съобщение⁶. Според данните, предоставени от Европейската аудиовизуална обсерватория, броят на каналите в ЕС-27 се увеличи от 5 151 през 2006 г. на 6 067 през 2008 г., което представлява ръст от 17,8 %. Броят на каналите с национално покритие нарасна от 1 967 през 2006 г. до 2 702 през 2008 г., което показва ръст от 37,36 %.

Отбелязаното увеличение в общия брой на каналите, обхванати⁷ от докладите на държавите-членки през същия период, надхвърли ръста, регистриран на пазара: техният брой нарасна от 1 107 канала през 2006 г. (ЕС-27⁸) до 1 590 през 2007 г. и 1 679 през 2008 г. Следователно данните за 2008 г. представляват увеличение от 51,6 % спрямо 2006 г.

Тази разлика между ръста на увеличение, регистриран на пазара, и ръста на увеличение на броя обхванати канали може да бъде обяснена с използването на предварително

---

⁶ http://ec.europa.eu/avpolicy/reg/tvwf/implementation/promotion/index_en.htm

⁷ Във връзка с определението за „обхванати“ канали вж. показател 1 от приложение 1 — работен документ на службите на Комисията: общ брой посочени канали минус броя на нефункциониращите канали и броя на освободените канали (поради естеството на техните програми) или изключените канали (поради правни изключения).

⁸ С оглед на сравнимостта данните за 2005 г. и 2006 г., съобщени доброволно от България и Румъния, са взети предвид при изчисляването на общия брой канали за двете години.

изготвен списък на канали, който предоставя по-изчерпателна база за работа в сравнение със списъка, използван в предходните референтни периоди.

2.1.2. Методи за прилагане и контрол от страна на държавите-членки

Методиката за контрол не е хармонизирана и съществуват значителни различия между отделните държави-членки. В повечето от тях телевизионните оператори предоставят данни на компетентните органи, какъвто бе случаят и при предишните доклади. В някои държави-членки анализът на събраните данни се извършва от националните органи или от частни изследователски дружества. В един от случаите данните произхождат от наблюдението върху дневното програмно време посредством базата данни на компетентния орган. Методите могат да се различават и според вида на съответните телевизионни оператори (публични или оператори с търговска цел). Контролът се осъществява чрез извадки или въз основа на общото програмно време. В една от държавите⁹ събирането на статистически данни бе ограничено до канали, използващи средства за наземно излъчване, тъй като законодателството не позволява на националните органи да изискват данни за канали от други категории.

Следва да се отбележи, че през 2008 г. един национален орган (в Португалия) подобри метода си за контрол, като се отказа от извадките и отчете всички излъчвания за цялата година с оглед оценка на постигнатите от каналите резултати.

Заради използването на предварително изготвен списък за настоящия доклад се наложи даването на пояснения в почти всички държави-членки, след като националните органи отстраниха определен брой канали от списъка. Начинът, по който се разглеждат различните категории канали, е определен съгласно насоките на Комисията за контрол на прилагането на членове 4 и 5 от директивата¹⁰. В два конкретни случая¹¹ Комисията официално подчерта, че задължението за представяне на доклад съгласно член 4, параграф 3 от директивата се прилага „за всяка телевизионна програма“, която се излъчва под юрисдикцията на съответната държава-членка, с изключение на случаите, изрично посочени в член 4, параграф 1¹².

Като цяло се наблюдава лек спад в броя на националните доклади, съдържащи данни за всички обхванати канали: 12 от общо 25¹³ доклада предоставят статистически данни

---

⁹ Вж. приложение 3, стр. 120 (Кипър). В следващите няколко месеца предстоят изменения в законодателството.

¹⁰ Вж. http://ec.europa.eu/avpolicy/docs/reg/tvwf/eu_works/controle45_en.pdf

От обхвата на членове 4 и 5 са изключени само локални (подрегионални) канали, както и такива, които излъчват на език, различен от езиците на ЕС, и канали, предназначени за излъчване извън ЕС, които не могат да бъдат приемани на неговата територия.

¹¹ Комисията изпрати писма до Германия и Португалия относно необходимостта от прилагане на членове 4 и 5 съответно към регионалните канали и киноканалите, тъй като според националните органи тези канали са освободени. При получаване на писмото от Комисията Португалия вече бе представила данни за киноканалите за 2008 г., а Германия бе поела ангажимент да събере статистическите данни за регионалните канали, считано от следващия отчетен период.

¹² Само канали, предназначени изключително за новини, спортни събития, игри, реклами, телевизионно пазаруване и телетекст услуги, са освободени от задължението да прилагат членове 4 и 5.

¹³ В този случай бяха отчетени показателите за ЕС-25 през периода 2007—2008 г., за да може данните да бъдат сравнени с тези от предходния референтен период. Във всеки случай показателите за ЕС-27 са същите за периода 2007—2008 г.

относно европейските произведения за всички обхванати канали през 2007 г. и 11 — през 2008 г.¹⁴, в сравнение с 14 от общо 25 доклада за предишния референтен период. По-значително е увеличението в броя на каналите, за които не са съобщени данни в държавите-членки, непредставили всички данни. Според Осмото съобщение данни за европейски произведения не са били съобщени за 13 канала в Чешката република през 2005 г. и за 10 канала в Италия през 2006 г. По време на референтния период не бяха постъпили данни за европейските произведения за 97 канала в Италия през 2007 г. (през 2008 г. те са били 83), 47 в Германия през 2007 г. и 2008 г., и 34 във Франция през 2007 г. (през 2008 г. са били 35). Възможно е тази тенденция да се дължи на появата на множество малки канали на пазара, което затруднява събирането на данни, и на използването на предварително изготвен списък с канали.

Могат да се посочат и други отклонения в прилагането на членове 4 и 5 от директивата в държавите-членки. Както вече бе подчертано в Осмото съобщение, минималният дял на независими произведения, който следва да се постигне съгласно член 5 от директивата, може да се отнася до програмното време на каналите или до техния програмен бюджет¹⁵. Базата за изчисление също може да бъде различна в зависимост от вида на канала¹⁶. Освен това редица държави-членки са въвели по-подробни или по-строги правила (за всички телевизионни оператори или само за публичните такива), упражнявайки възможността, изрично посочена в член 3, параграф 1 от директивата.

Предоставената от директивата възможност за гъвкавост по отношение на нейното изпълнение затруднява измерването на националните данни по напълно сравним начин. Въпреки това, предвид представените в настоящото съобщение констатации, Комисията може да направи достоверни заключения въз основа на националните доклади за прилагането на членове 4 и 5 на равнище ЕС.

2.1.3. Инструменти за анализ и оценка

Съгласно член 4, параграф 3 от директивата Комисията осигурява прилагането на членове 4 и 5 в съответствие с разпоредбите на Договора. Изготвен е документ с насоки, чиято цел е да помогне на държавите-членки да изпълнят своите задължения по контрола и докладването¹⁷. Този документ съдържа определение за редица термини и изяснява някои понятия. Освен това бяха определени няколко показателя¹⁸ с оглед изработване на инструмент за обективен анализ за целите на оценката на статистическите данни, представени от държавите-членки.

---

¹⁴ Такъв е случаят с Естония, Ирландия, Гърция, Кипър, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Австрия, Полша, Финландия и Обединеното кралство. Обединеното кралство предостави данни за всички 396 канала, обхванати през 2007 г., както и за всички канали с изключение на два през 2008 г.

¹⁵ По време на предходния референтен период Франция и Италия обявиха, че са избрали втория вариант. Вж. Осмото съобщение.

¹⁶ Такъв е случаят с Франция относно цифровите наземни канали. Процентът е изчислен върху оборота за предходната година, който представлява по-висока основа за оценка в сравнение с установената от директивата. Както се посочва в работния документ на службите на Комисията, придружаващ Осмото съобщение, Комисията е приканила Франция да подаде своите данни по начин, който отразява точно изпълнението на член 5 от директивата от страна на френските канали.

¹⁷ Вж. бележка под линия 10 по-горе.

¹⁸ Вж. приложение 1, работен документ на службите на Комисията.

2.1.4. Прилагане на член 4

Настоящият раздел съдържа анализ на спазването на задължението за излъчване, когато това е практически възможно и чрез съответните средства, предимно на европейски произведения съгласно член 4 от директивата.

Средното програмно време в ЕС, запазено за европейски произведения за всички отчетени канали във всички държави-членки от ЕС-27, беше 62,64 % през 2007 г. и 63,21 % през 2008 г., което представлява увеличение с 0,57 пункта за референтния период¹⁹. Макар че през последния отчетен период се прояви възходяща тенденция, през 2008 г. делът на програмното време, запазено за европейски произведения, се понижи до равнището от 2005 г. със средна стойност 63,21 %. Средносрочното развитие (2004²⁰—2008 г.) показва относително стабилна тенденция с нищожен спад (–0,12 пункта) между средните стойности, постигнати през 2004 г. (63,52 %) и отбелязаните през 2008 г. (63,40 %).

Констатациите от разглеждането на трите различни групи държави-членки²¹ са следните: през четиригодишния период общите средни стойности, съобщени от 15-те държави-членки, показват възходяща тенденция (64,19 % през 2008 г. спрямо 63,10 % през 2005 г., което представлява ръст от 1,09 пункта), докато средните стойности, отбелязани от ЕС-10 през същия период, показват спад от –2,04 пункта (62,11 % през 2008 г. спрямо 64,15 % през 2005 г.). Двете държави-членки, които през 2007 г. се присъединиха към ЕС (България и Румъния), отбелязаха увеличение на средния брой европейски произведения в сравнение с предходния период: 61,40 % през 2008 г. спрямо 59,40 % през 2005 г. (2 пункта). Имайки предвид обстоятелството, че тези държави се присъединиха към ЕС едва наскоро, техните резултати са похвални и потвърждават, че пълното им интегриране в режима на директивата, отнасящ се до европейските произведения, е преминало без затруднения. Следователно общите показатели през периода 2005—2008 г. останаха относително стабилни и значително над прага от 50 %, който се изисква съгласно член 4.

Анализът на референтния период на равнище държава-членка показва, че през 2007 г. средният дял на програмното време, запазено за европейски произведения, е вариал между 27,90 % (Кипър) и 85,00 % (Полша), а през 2008 г. — между 30,00 % (Кипър) и 83,11 % (Полша). Що се отнася до нарастването на средния дял на това програмно време през същия период, тенденцията бе положителна в 14 държави-членки, отрицателна в 11 от тях и се запази непроменена в две. В средносрочен план сравнението между резултатите от 2008 г. и тези от 2005 г. показва увеличение в 16 държави-членки, макар в повечето случаи то да е относително скромно (в 11 държави-членки ръстът е равен на 5 % или по-нисък). От друга страна 11 държави-членки отбелязаха спад (в 8 държави-членки той е по-малък от 10 %). Тенденциите

¹⁹ Числовите данни, предоставени на равнище ЕС, са получени чрез математическото усредняване на всички средни национални стойности, изчислени въз основа на съобщените от държавите-членки статистически данни. Те не са претеглени, тъй като липсват всички необходими параметри за всички канали с оглед на правилното претегляне.

²⁰ 2004 г. е първата година, данните за която (ЕС-25) могат да бъдат сравнени с тези за периода 2007—2008 г. С цел сравнимост средната стойност, дадена за 2008 г., е изчислена за ЕС-25 (без България и Румъния).

²¹ ЕС-15 (първоначалните държави-членки), ЕС-10 (държавите-членки, които се присъединиха към ЕС през 2004 г.) и двете най-нови държави-членки (България и Румъния), които се присъединиха към ЕС през 2007 г.

относно предназначенията за европейски произведения програмно време през четиригодишния период (2005—2008 г.) са онагледени в диаграми, изготвени за всяка държава-членка²².

Степените на съответствие за всички канали, обхванати на равнище държава-членка, варират от 12,5 % (Кипър) до 100 % (Естония) както за 2007 г., така и за 2008 г. Степените на съответствие през референтния период се повишиха в 12 държави-членки, останаха непроменени в девет от тях и се понижиха в шест държави. Следва да се посочи, че степените на съответствие не отразяват единствено отбелязаните от каналите постижения или липса на постижения относно дела на европейските произведения, установен в член 4, но също така равнището на съобщените/несъобщените данни²³.

Три държави-членки²⁴ срещнаха затруднения в постигането на изисквания дял на европейски произведения за целия референтен период, макар и в трите случая най-ниските резултати да бяха регистрирани през 2007 г. и впоследствие, през 2008 г., да бе отбелязано известно подобрение — в два от случаите обаче то бе незначително. Две²⁵ от тях не бяха успели да достигнат изисквания дял на европейски произведения през една от двете години на предходния референтен период. Комисията насърчава съответните държави-членки да подкрепят усилията на попадащите под тяхната юрисдикция канали, насочени към подобряване на резултатите и постигането на стабилно подобрение през следващите години.

Тези данни показват, че общите резултати през референтния период са се запазили относително стабилни в сравнение с предходния, което е свидетелство за общо взето стриктно прилагане на член 4 в целия ЕС. Действително в периода 2007—2008 г. в ЕС-10 бе регистрирана низходяща тенденция, която може отчасти да се обясни с големия брой новосъздадени специализирани канали с нисък дял от зрителската аудитория, за които вероятно ще е необходим период на адаптация, преди да достигнат изисквания дял на европейски произведения. Въпреки това държавите-членки се приканват да контролират стриктно постиженията на всички попадащи под тяхната юрисдикция канали и да ги насърчават да се придържат към дела на европейските произведения, посочен в член 4.

2.1.5. Прилагане на член 5

Във втората част от настоящото съобщение се представят постигнатите на европейско равнище резултати относно дела на европейските произведения, създадени от независими продуценти (независими продукции) съгласно член 5 от директивата.

Средно за ЕС запазеният дял на независимите продукции, излъчвани от всички отчетени канали във всички държави-членки, беше 35,26 % за 2007 г. и 34,90 % за 2008 г., което представлява спад с –0,36 пункта през референтния период. Това

---

²² Вж. диаграмите, включени в т. 2 от работния документ на службите на Комисията: прилагане на членове 4 и 5: подробен анализ.

²³ Вж. приложение 1 — показател 3 — работен документ на службите на Комисията.

²⁴ Кипър (27,9 % програмно време, предназначено за европейски произведения през 2007 г., 30 % през 2008 г.), Швеция (45,1 % програмно време, предназначено за европейски произведения през 2007 г., 45,5 % през 2008 г.) и Словения (34,1 % програмно време, предназначено за европейски произведения през 2007 г., 44,6 % през 2008 г.).

²⁵ Словения през 2005 г. и Швеция през 2006 г.

незначително понижение е предшествано от възходяща тенденция, която се наблюдава от 2003 г. насам. При оценката на четиригодишния период 2005—2008 г.²⁶ средните показатели, постигнати през 2008 г., показват спад от -0,83 пункта спрямо постигнатите през 2005 г. Следователно държавите-членки трябва да насърчават попадащите под юрисдикцията им телевизионни оператори да увеличат своето програмно време за независими продукции с цел да постигнат поне равнището, отбелязано през предходния референтен период.

През периода 2007—2008 г. 13 държави-членки отбелязаха положително развитие, а при 14 то бе отрицателно. През референтния период всички държави-членки спазиха прага от 10 % за независими продукции. През предходния референтен период²⁷ една държава-членка не достигна този праг. В четиригодишния период между 2005 г. и 2008 г. осем държави-членки отбелязаха ръст, вариращ от 1,40 пункта (Обединеното кралство) до 32,20 пункта (Кипър). Като цяло 19 държави-членки регистрираха спад, чиито стойности бяха между -0,20 пункта (Португалия) и -16,80 пункта (Швеция) в сравнение с 2005 г. По отношение на данните за 2005 г. делът на независимите продукции, регистриран през 2008 г., показва спад от -4,36 пункта за ЕС-15, увеличение с 4,56 пункта за ЕС-10 и спад от -1,35 пункта за двете най-нови държави-членки. Средните стойности, регистрирани от ЕС-10 през 2008 г. (35,10 %), не се различават значително от равнището, постигнато от ЕС-15 през същата година (36,02 %).

Средната степен на съответствие в ЕС за каналите във всички държави-членки бе 70,39 % през 2007 г. и 72,35 % през 2008 г. През четиригодишния период 2005—2008 г. степента на съответствие за ЕС-25²⁸ се понижи с -1,06 пункта. В сравнение с резултатите от 2004 г. спадът бе с -7,06 пункта. Тези намаляващи показатели могат отчасти да се обяснят с увеличението на броя на каналите, обхванати през референтния период, и количеството несъобщени данни относно излъчването на независими продукции²⁹.

През 2007 г. средната степен на съответствие във всяка държава-членка варира от 35,13 % (България) до 100 % в четири държави-членки (Естония, Литва, Люксембург и Малта), а през 2008 г. тази степен бе между 35,12 % (Италия) и 100 % в три държави-членки (Естония, Литва и Малта). Средната степен на съответствие през референтния период нарасна в 10 държави-членки, остана непроменена в осем и отбеляза спад в девет държави-членки. ЕС-10, чиято средна степен на съответствие през 2007 г. бе 78,67 %, а през 2008 г. — 83,30 %, отбеляза по-високи нива в сравнение с ЕС-15, чиито показатели бяха 68,92 % за 2007 г. и 69,24 % за 2008 г., с което бе потвърдено успешното прилагане на член 5 в държавите-членки от ЕС-10.

---

²⁶ С оглед на сравнимостта средните стойности, взети под внимание за 2005 г. и 2006 г., включват данните, предоставени доброволно от България и Румъния, които се присъединиха към ЕС на 1.1.2007 г.

²⁷ През 2005 г. Кипър отбеляза среден дял на независимите продукции от 9,7 %, като за 2006 г. той бе 6,5 %. За сравнение, по време на референтния период средният дял бе 39,6 % за 2007 г. и 41,9 % за 2008 г.

²⁸ Като база бяха използвани показателите за ЕС-25 с оглед на съпоставката с периода 2004—2008 г.

²⁹ За целите на този показател каналите, за които не са съобщени данни, се смятат за неотговарящи на изискванията (вж. приложение 1: показатели за резултатите — показател 5).

Общо за ЕС средният дял, запазен за нови европейски произведения на независими продуценти (нови произведения)³⁰ от всички европейски произведения, създадени от независими продуценти, бе 62,99 % през 2007 г. и 63,88 % през 2008 г., което показва незначителен ръст (0,89 пункта) през референтния период. Въпреки това в сравнение със средните показатели, постигнати през 2005 г.³¹ (68,75 %), средните стойности за 2008 г. отбелязват спад с –4,87 пункта. В средносрочен план показателите отбелязват продължителна низходяща тенденция — средната стойност, отбелязана през 2008 г. в ЕС-25³², е 64,88 %, което представлява спад от –4,21 пункта спрямо резултата за 2004 г. (69,09 %). Тази низходяща тенденция трябва да бъде сравнена с увеличението от 4,97 пункта за периода 2001—2006 г., което бе докладвано в Осмото съобщение. При анализа на периода 2005—2008 г. се наблюдава спад от –6,90 пункта в средния дял на новите произведения, регистриран от групата на ЕС-10 през 2008 г. (65,39 %) спрямо дела за 2005 г. (72,29 %). В сравнение с ЕС-10 групата на ЕС-15 постигна по-ниски средни показатели както през 2008 г. (64,53 %), така и през 2005 г. (66,23 %), но спадът, който тя отбелязва между 2005 г. и 2008 г. (–1,69 пункта), също бе по-малък от този в ЕС-10. Следователно резултатите, постигнати от ЕС-10, отново потвърждават успешното прилагане на член 5 в тези държави, но следва да се положат усилия за коригиране на осезателната низходяща тенденция, което се отнася и за ЕС-15.

Двете най-нови държави-членки отбелязаха много добри резултати (средно 56,7 % за 2007 г. и 51,35 % за 2008 г.) през разглеждания период, което потвърждава тяхното безпроблемно интегриране в режима на член 5.

Резултатите показват, че изискванията на член 5 са изпълнени в достатъчна степен на равнище ЕС по отношение на излъчването на независими продукции, включително постигането на подходящ дял на нови произведения, въпреки наблюдаваната низходяща тенденция спрямо равнището от 2005 г. Вследствие на това се отправя призив към държавите-членки да контролират прилагането на член 5 от страна на попадащите под тяхната юрисдикция телевизионни оператори и да поощряват положителното развитие в програмирането на европейски независими продукции и нови произведения.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Според статистическите данни, предоставени от държавите-членки, през текущия референтен период е отбелязано минимално увеличение на програмното време за излъчване на европейски произведения на равнище ЕС. Развитието през периода 2005—2008 г. бе стабилно, въпреки че между 2005 г. и 2007 г. бяха отчетени известни колебания (възходяща тенденция, последвана от спад през 2007 г.). През 2008 г. обаче програмното време за излъчване на европейски произведения възстанови нивата си от 2005 г. (63,2 % за ЕС-27). Това е доказателство за стабилизиране на относително високо ниво — много над изисквания дял, указан в член 4. Този резултат трябва също така да се тълкува в контекста на продължаващото увеличаване на броя на каналите на пазара и появата на малки специализирани канали, които по всяка вероятност ще срещнат трудности при спазване на изисквания дял на европейски произведения от началото на тяхното функциониране. На този аспект бе отделено специално внимание още в Осмото

³⁰ Т.е. произведения, които се излъчват не по-късно от пет години след тяхното създаване.

³¹ С оглед на сравнимостта показателите са изчислени на базата на ЕС-27.

³² Като база бяха използвани показателите за ЕС-25, с цел да бъдат съпоставени с тези за 2004 г.

съобщение, като той трябва да се вземе предвид при оценката на цялостните резултати относно програмното време за излъчване на европейски произведения в ЕС през текущия референтен период.

Въпреки че като цяло ситуацията е задоволителна, има какво още да се желае по отношение на напредъка. На първо място е необходимо трите държави-членки, които не успяха да постигнат изисквания дял на европейските произведения през 2007 г. и 2008 г., да задълбочат усилията си за подобряване на своите резултати и да увеличат растежа (който в един от случаите е минимален), отбелязан през 2008 г. Тъй като две от тези държави с по-ниски резултати принадлежат на групата на ЕС-10, увеличаването на средния дял на излъчваните в тях европейски произведения би оказало положително въздействие върху низходящата тенденция, отбелязана от ЕС-10 между 2005 г. и 2008 г., която също следва да бъде коригирана.

Накрая е важно да се обърне внимание на високия дял на европейските произведения в програмното време в двете най-нови държави-членки през референтния период, както и на отбелязания от тях ръст в периода 2005—2008 г.

Що се отнася до прилагането на член 5 от директивата, общото развитие, наблюдавано през референтния период, показва лека низходяща тенденция при независимите продукции. Предоставените от държавите-членки статистически изложения сочат, че както през текущия референтен период, така и през периода 2005—2008 г., е регистриран спад. Макар той да не е съществен (–0,83 пункта между 2005 г. и 2008 г.), появата му нарушава положителната тенденция, наблюдавана в предходния период. По отношение на независимите продукции следва да се отбележи подобрението в постиженията на ЕС-10.

Наблюдава се донякъде по-отчетлива низходяща тенденция относно новите произведения от независими продуценти в периода 2005—2008 г. Отправя се призив към държавите-членки да насърчават попадащите под юрисдикцията им канали да увеличат усилията си, насочени към включване на повече независими продукции и нови произведения в своите програми.

Независимо от това резултатите, постигнати през референтния период, свидетелстват за задоволително прилагане на член 5, като равнището на постиженията е много над дела, изискван от тази разпоредба.

Както вече бе посочено в Осмото съобщение, резултатите от анализа на подадените от държавите-членки³³ доклади показват, че изискванията, заложи в членове 4 и 5 от директивата, са били изпълнени в достатъчна степен през периода 2007—2008 г., което е отразено в диаграмата по-долу.

---

³³ Вж. точка 2 от работния документ на службите на Комисията: прилагане на членове 4 и 5: подробен анализ.

Развитие на основните показатели за периода 2005—2008 г. (ЕС-27)

